

שְׂמִיחַת הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין

"אתה יודע?" שח איתמר לגבריאל בדרך הביתה משיבת ערב למכינה לשיבה. "אני כל כך מחכה כבר ליום הבר מצוה שלי, אני רוצה כבר להניח את התפלין הקדושות ולהיות כמו גדול, הנה אני כבר זוכה ללכת עם ציצית אבל ביום הבר מצוה כבר אלה עם 'טלית קטן' עם פסים שחורים בהדור רב. נכון, אני שמח מכל הארוע של הבר מצוה, אך בסוף לא נשאר כי אם המצות האלו שאותם אלביש ואניח בכל יום מימי חיי בשמחה וקרבה להשם."

גבריאל: "אתה מאד צודק. שמעתי פעם מהראש חבורה שאומר שבציצית והתפלין נפר עקר קבלת על מלכות שמים של היהודי - האיש הישראלי כמו שקורא לזה רבנו. (אוצר היראה ציצית בתרא). ולכן האש הגדולה לא הזיקה למלכים שבזכותם הלכו יהודים עם טלית ותפלין."

"כשאנו שמחים עם המצות ומקיימים אותם בחשק ורצון חזק, בזה מראים אנו שאיננו אנוסים וחשקנו לעבד את השם בכל מצב ובכל אופן ולהתגבר בכל התגברות, ואין רצוננו רק לקיים את כל מצות התורה. זה הגלוי שלנו."

"באמת איתמר, הרבה תמונות של צדיקים ראיתי שהיו עטורים בטלית ותפלין כל היום גם בלמודם ובזה גלו את חביבותם לקדשת הטלית והתפלין ושמחתם בהם."

שמענו על השר היהודי שעסק המלך להשפילו יחד עם שאר השרים. כששאל אותו המלך: "מה השירות וההתמנות שלך?" השיב מיד בעז: "שאהיה רשאי להיות יהודי בפרהסיא". והשפילו המלך ולקח ממנו זאת.

בסיום המעשה רואים אנו שוב, שהלך המלך בדרך וראה החכם שלוהו שיש דרך מלא טיט, ודרך מלא פחמים ובורות, וכן שאר דרכים. ויש דרך שיש שם 'אש'. ולא פחות ולא יותר מלכים ויהודים מעטפים בטלית ותפלין הולכים בתוך האש. חשב המלך בלבו: "אם עוברים שם מלכים, נדאי יכול גם אני לעבור בדרך זו". הלך המלך עם זרעו ושלט בהם האש ונשרפו.

אחר כך באר להם היהודי כי הצלחת המלכים לעבור בדרך האש, היתה בזכות שהסימו ליהודים ללכת עם טלית ותפלין בפרהסיא. אולם המלך שלא נתן ליהודים ללכת כך, נכרת הוא וזרעו.

יושב לו היהודי במרתף עמק וחברו במערה חשוכה, מתעטר בטלית ומניח תפלין קדושות על ראשו, ברתת של התעלות מסובב את הרצועות על ידו. מנשקם. מתקדש בהם ושמח בהם. "אה! איזו זכות גדולה להלביש ולהיות מסובב במצות עם תפלין על הראש ועל היד". רצון בוקע מלבו: "טאטע זיסער, מתי אצפה לצאת מהמקום החשוך הזה ולהתפאר ולהתלהב מהציצית והתפלין בריש גלי, ללא בושח ופחד, ללא רתיעה וחשש".

ספורי מעשיות משנים קדמוניות

מעשה ד' - ממלך שגזר שִׁמְד (2)

פַּחַד גָּדוֹל, וְסִפֵּר לְהַמְלִיכָהּ, וְנִפְלַע עָלֶיהָ וְעַל
בְּנֵיהָ גַם־כֵּן פַּחַד גָּדוֹל.

וּתְפַעֵם רוּחוֹ מְאֹד, וְקָרָא לְכָל הַפּוֹתָרִי
חֲלוּמוֹת, וְכָל אֶחָד הָיָה פּוֹתֵר לְעַצְמוֹ, וְלֹא
הָיָה קוֹלָן נִכְנָס בְּאָזְנוֹ. וְנִפְלַע עָלָיו פַּחַד גָּדוֹל
מְאֹד, וּבָא אֵלָיו חָכָם אֶחָד וְאָמַר לוֹ, שְׂיֵשׁ לוֹ
קִבְלָה מֵאֲבִיו.

הָיִיתָ שְׂיֵשׁ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁנִים וַחֲמִשָּׁה
מִיָּנִי תִהְיוּכּוֹת הַשָּׁמֶשׁ, וְיֵשׁ מָקוֹם שְׁכָל
הַשְּׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁנִים וַחֲמִשָּׁה מִיָּנִי
תִהְיוּכּוֹת הַשָּׁמֶשׁ מִזְרִיחִים לְשֵׁם, וְשֵׁם גָּדֹל
שֶׁבֶט בְּרָזֶל, וְכִי שְׂיֵשׁ לוֹ פַּחַד, כְּשֶׁבֶא
לְהַשְׁבֵּט הַנָּ"ל, נִצּוֹל מֵהַפַּחַד.

וְהוּסַב לְהַמְלִיךָ, וְהִלֵּךְ עִם אִשְׁתּוֹ וּבָנָיו וְכָל
זֶרְעוֹ לַמָּקוֹם הַנָּ"ל עִם הַחָכָם הַנָּ"ל,
וּבִאֲמֻצָּע הַדֶּרֶךְ עוֹמֵד מִלְּאָךְ שֶׁהוּא מְמַנֶּה
עַל כַּעַס, כִּי עַל־יָדֶי כַּעַס בּוֹרְאִים מִלְּאָךְ
הַמִּשְׁחִית, וְאוֹתוֹ מִלְּאָךְ הַנָּ"ל הוּא מְמַנֶּה עַל
כָּל הַמִּשְׁחִיתִים.

וְשׂוֹאֲלִין אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, כִּי יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי
אִישׁ, וְיֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁהוּא מְלֵא טִיט, וְיֵשׁ דֶּרֶךְ

וְהִלֵּךְ וְשָׁלַח פְּקֻדוֹת (הֵינּוּ אוֹקֵאזִין) עֲבוּר כָּל
הַיַּעַדְנִירָאֲלִין וְשָׂאֵר הַשָּׂרִים שְׂיֵשׁ לָהֶם
הַתְּמִנּוֹת וְאוֹרְדִיר"ש, וּבָאוּ כָלָם, וְהַשְׁפִּיל
אוֹתָם, וְלָקַח מֵהֶם הַתְּמִנּוֹת שְׁלָהֶם, אֲפָלוּ
אוֹתָן שֶׁהָיוּ לָהֶם הַתְּמִנּוֹת שֶׁעָבְדוּ אֶצֶל אָבִי
אָבִי זִקְנּוֹ לָקַח מֵהֶם, וְהַגְבִּיָּה שְׁפָלִים
וְהַעֲמִיד אוֹתָם תַּחְתֵּיהֶם. בְּתוֹכָם הָיָה הַשִּׁיר
הָאֲנוּס הַנָּ"ל (הֵינּוּ שֶׁהוּא הָיָה בְּתוֹךְ הַשָּׂרִים
שֶׁהַמֶּלֶךְ הָיָה עוֹסֵק לְהַשְׁפִּילָם)

וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ: מַהוּ הַשְּׂרָרוֹת
וְהַתְּמִנּוֹת שְׁלָךְ? הַשִּׁיב לוֹ: הַשְּׂרָרוֹת שְׁלִי
הוּא שְׂאֵהִיָּה רִשְׁאִי לְהָיִית׃ יְהוּדִי בְּפִרְהָסִיָּא
בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁעָשִׂיתִי לְזִקְנָךְ
כַּנָּ"ל. וְלָקַח מֵאֵתוֹ זֹאת, וַחֲזֹר וְנַעֲשֶׂה אָנוּס.

פַּעַם אַחַת שָׁכַב הַמֶּלֶךְ לִישָׁן וְרָאָה בַּחֲלוֹם
שֶׁהַשָּׂמַיִם זָכִים, וְרָאָה כָּל הַשָּׂנִים־עָשׂוֹר
מִזְלוֹת, וְרָאָה שְׁשׂוֹר וְשֶׁה שְׂיֵשׁ בֵּין הַמִּזְלוֹת
הֵם מִשְׁחָקִים מְמַנּוּ.

וְהִקְיִץ בְּכַעַס גָּדוֹל וְנִפְחַד מְאֹד, וְצוּהָ
לְהָבִיא אֶת סֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת, וְרָאָה כְּתוּב בּוֹ
שֶׁעַל יְדֵי שׂוֹר וְשֶׁה יְהִיָּה נִכְרַת זֶרְעוֹ, וְנִפְלַע עָלָיו

שהוא מלא פחיתים ובורות, וכן שאר דרכים, ויש דרך אחד, שיש שם אש שארבע פרסאות מאותו האש נשרפים (ושאלו לו הדרך, ואמר להם אותו הדרך שיש שם האש) והיו הולכים. והיה החכם מסתכל לפניו בכל פעם אם יש שם אותו האש, כי היה לו קבלה מאביו שיש שם אש כנ"ל.

בתוך כך ראה האש, וראה שהיו הולכים דרך האש מלכים ויהודים מעטפים בטלית ותפליו, וזה היה מחמת שהיו אצל אותן המלכים יושבים יהודים במדינתם, על כן היו יכולים לילך דרך האש.

ואמר החכם להמלך: באשר שיש קבלה בידי שארבע פרסאות רחוק מן האש נשרפים, על כן אין אני רוצה לילך עוד. והמלך חשב: מאחר שרואה ששאר מלכים הולכים שם דרך האש, על כן אמר שגם הוא ילך.

וענה החכם: אני יש לי קבלה מאבי כנ"ל. על כן איני רוצה לילך. אתה, אם רצונך לילך, לך. והלך המלך וזרעו, ושלט בהם האש, ונשרף הוא וזרעו ונכרתו כלם.

כשבא החכם לביתו, היה תמונה בעיני השירים. הלא היה נשמר משור ושה, ואיך בא שיהיה נכרת הוא וזרעו.

ענה האנוס ואמר: על ידי נכרת, כי החוץ כוכבים ראו, ולא ידעו מה ראו, כי שור, עושין מעורו תפליו, ושה, עושין מצמרו ציצית לטלית, ועל ידיהם נכרת הוא וזרעו,

כי אותן המלכים שהיו יהודים דרים במדינתם, שמלבשין בטלית ותפליו, היו הולכים דרך האש ולא היו נזוקים כלל, והוא נכרת על ידי שלא היו רשאים יהודים שלובשין טלית ותפליו לישוב במדינתו, ועל כן היו השור ושה שבמזלות שוחקים ממנו, כי החוץ כוכבים ראו ולא ידעו מה ראו, ונכרת הוא וזרעו כנ"ל.

"למה רגשו גוים וכו'. תרגם בשבט ברזל. פן יאנף ותאבדו דרך כי יבער" וכו' (תהלים ב). ונהדברים עתיקים וסתומים מאד, כל זה שמעתי. עוד מצאתי קצת רמזים מהמעשה זו בפסיל הנ"ל. "ננתקה את מוסרותימו", מוסרות הם של עור, בחינת תפילין. "עבותימו", עבות הם חבלים, בחינת ציצית, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה פסוק זה במסכת עבודה זרה (דף ג:) על ציצית ותפילין. "יושב בשמים ישחק", כי השור ושה שבשמים שחקו ממנו. "אז ידבר אלימו באפו ובחרונו יבהלמו". הפעם והבהלה והפחד הנ"ל, "ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדש".

אפשר הרמז בזה, כי הדמות אדם שהעמיד המלך הנ"ל על הר גבוה את זה לעמות זה, כי הוא כנגד המלך על ציון הר הקדש, כי שם כלולים כל חלקי עולם וכו', וזהו "הר" כנ"ל. "נסכתי", לשון "נסף ויצק". "שאל ממני" כל העצות כנ"ל. "גוים נחלתה ואחזתה אפסי ארץ" לאחז יחד כל אפסי ארץ, הינו כל שבעה חלקי עולם וכל המלכים והגוים לנחלה תחתיו: "עבדו", זה ציצית. "ביראה", זה תפילין. וגילו ברעדה, רעדה הנ"ל.

שאלות לחידודא

במח 38אך:

מעשה ד' ממלך שגזר שמד (2)

1. מי נשרף באש? ☐ המלך ואשתו וכל זרעו והחכם ☐ המלך לבדו ☐ המלך וכל זרעו 2. ע"י מה באמת נכרת זרעו של המלך? ☐ ע"י שלא שמר עצמו משור ושה ☐ ע"י שלא הנהיג המדינה ביד רמה ☐ ע"י שלא נתן ליהודים להניח טלית ותפילין בפרהסיא ח. באיזה קאפיטל מרומז המעשה? ☐ קאפיטל ב' בתהלים ☐ קאפיטל ג' בישע'י ☐ קאפיטל נ' בתהלים ט. האם למדת את המעשה השבוע? ☐ רציתי ☐ פעם ☐ פעמיים	א. מה ראה המלך בחלום? ☐ פרה וסוס שיש בין המזלות משחקים ממנו ☐ שהשרים שלו משחקים ממנו ☐ ששור ושה שיש בין המזלות משחקים ממנו ב. עם מי הלך המלך לאותו מקום? ☐ עם אשתו ובניו ☐ עם אשתו ובניו וכל זרעו ☐ עם אשתו ובניו וכל זרעו והחכם ג. על מה ממונה המלאך שעומד באמצע הדרך? ☐ על כעס ☐ על גאווה ☐ על שקר ד. באיזה דרך אמר המלאך שהוא ממונה על הכעס שילכו? ☐ לדרך שהוא מלא טיט ☐ לדרך שהוא מלא פחתים ובורות ☐ לדרך שיש שם אש שד' פרסאות מהאש נשרפין ה. את מי ראו הולכים בדרך שהלכו? ☐ מלכים ויהודים מעוטפים בטלית ותפילין ☐ מלכים ושרים ☐ מלכים ויהודים אנוסים

בעומק המעשה

איזה לשון שמופיע במעשה זו – נמצא גם בפרשה שבחומש בראשית?

מאיזה מידה אנו לומדים במעשה זו להתרחק מאוד?

היכן מרומז בתהילים "ציצית" ו"תפילין"?

תשובות על המבחן של שבוע שעבר

במה מלכים היו במעשה שלפנינו? 4 מלכים - ומי מהם הנהיג את המדינה ברכות? מלך השלישי

דעם רבינ'ם
אעשיות

למען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה שמיררים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

להיכנס להגרלה: דעם רבינ'ם ליכט 02-5-3333-72 * לקבלת הגליון באימייל - m025345040@gmail.com